

BESLUT

2020-05-25

Dnr: 20/00235

SAKEN

Rapport, SVT1, 2020-01-13, kl.19.30, inslag om Ukraina; fråga om opartiskhet och saklighet

BESLUT

Inslaget frias. Det strider inte mot kraven på opartiskhet och saklighet.

INSLAGET

Inslaget handlade om situationen för civilbefolkningen i ett område i närheten av fronten i östra Ukraina och hade rubriken ”Ukraina – Uppgivet vid fronten”.

I påannonseringen av inslaget sa programledaren bland annat följande.

Till Ukraina nu, där kriget mot Ryssland snart går in på sitt sjätte år. Landets president Volodymyr Zelenskij har lovat att förhandla fram fred tillsammans med Rysslands president Vladimir Putin. Men någon fred är ännu inte i sikte och människor i området kring fronten blir allt mer uppgivna.

En reporter sa sedan bland annat följande.

Vi åker, som så många gånger tidigare, mot den så kallade folkrepubliken Donetsk i östra Ukraina. Men den här gången vägrar de ryskstödda separatisterna att släppa in oss.

Reportern intervjuade sedan en kvinna som flytt. Bland annat följande sades.

(Reporter) – Är du emot separatisterna? (Kvinna) – De är inga separatister för mig.

Därefter sa reportern följande.

[Förnamn] har flytt för att slippa det som är ett område som är styrt av en lokal maffia som har Ryssland i ryggen, och hon är inte ensam.

Längre fram i inslaget intervjuades en man som flytt tillsammans med sin familj och som levde under knappa ekonomiska omständigheter. Reportern sa bland annat följande.

Han jobbar i byggbranschen och har sällan jobb på vintern, men under separatisterna hade det varit ännu värre, tror han.

ANMÄLAN

Anmälaren anför i huvudsak att det inte förekommer något krig mot Ryssland. Konflikten är ett inbördeskrig mellan Ukrainas medborgare, vilket framgår av Minskavtalen 1 och 2. Anmälaren är också kritisk till att invånarna i regionerna Donetsk och Luhansk i inslaget kallades för separatister, samt att folkrepublikernas förhandlingsrepresentanter i Donetsk och Minsk kallades för ”lokal maffia”.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Television AB (SVT) anser att inslaget överensstämmer med kraven på opartiskhet och saklighet och anför i huvudsak följande.

Sedan sex år pågår ett krig i östra Ukraina mellan Ukraina och rebeller som stöds av Ryssland. Genom åren har det samlats mängder av bevis för att rebellerna i Donbass och Luhansk får stöd av Ryssland i sin krigsföring såväl ekonomiskt som militärt och moraliskt.

Rysslands inblandning i konflikten i östra Ukraina är väldokumenterad och antalet källor som styrker den uppfattningen är överväldigande.

SVT hänvisar vidare till följande källor som också kan ses som bakgrund till de fredssamtal som är pågående och som manifesterades i Paris i december:

- Globalportalen.org från år 2014
- en artikel på SvD:s nätupplaga som publicerades år 2014
- En fördjupning till motsättningarna mellan Ukraina och Ryssland från 800-tal och fram till år 2017 ges av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap på sakerhetspolitik.se
- en artikel som publicerades på finska Yles nätupplaga i april 2019.

SVT anför vidare att president Emmanuel Macron och förbundskansler Angela Merkel i december 2019 bjöd in presidenterna Volodymyr Zelensky och Vladimir Putin till Paris för fredsförhandling mellan parterna, där de kom överens om ett eldupphör i regionen. Noterbart är att förhandlingarna fördes mellan Ukraina och Ryssland, ”folkrepublikerna” fanns inte med runt bordet.

Att reportern beskrev de som styr ”folkrepublikerna” och med det också lokalbefolkningen som ”maffia” är ett uttryck för att de agerar självvådligt och utan folkrättsligt och legalt stöd. Också detta är väl dokumenterat alltsedan krigsutbrottet. Som stöd för detta hänvisar SVT till en nätartikel från år 2017 av Euromaidan Press och en nätartikel från år 2016 av European Council On Foreign Relations.

AKTUELL BESTÄMMELSE

SVT ska utöva sändningsrätten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet).

Kravet på opartiskhet tillämpas enligt granskningsnämndens praxis i princip fullt ut på programledare, reportrar och andra som genom sin ställning i ett program kan uppfattas som företrädare för programföretaget. Bestämmelsen innebär bland annat att en programledare eller reporter inte får göra värderande uttalanden eller ta ställning i kontroversiella frågor. Av betydelse för bedömningen är också bestämmelsen om att SVT ska stimulera till debatt, kommentera och belysa händelser och skeenden. Med kommentarskyldigheten följer ett visst utrymme för värderande omdömen.

Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Inslaget handlade om situationen för civilbefolkningen i området vid fronten i östra Ukraina och att människor där var uppgivna. Programledaren sa i påannonseringen, som en ingång till reportaget, att i Ukraina går kriget mot Ryssland snart in på sitt sjätte år. Påannonseringen kan enligt granskningsnämnden visserligen anses vara en förenklad beskrivning av Rysslands inblandning i konflikten i Ukraina, men SVT har i sitt yttrande visat grund för att Ryssland gett direkt stöd till proryska rebeller i östra Ukraina och också pekat på att Ryssland var part i de senaste fredsförhandlingarna i Paris i december 2019. Inslaget strider därför i denna del inte mot kraven på opartiskhet och saklighet.

Enligt nämndens mening gick inte reporterns uttalanden om de styrande i området utöver vad som kan accepteras inom ramen för SVT:s kommentarskyldighet. Vad anmälaren anför i övrigt medför heller inte att inslaget strider mot kraven på opartiskhet och saklighet.

Detta beslut har fattats av Ulrik von Essen, Ulrika Hansson, Clas Barkman, Berivan Yildiz, Bo-Erik Gyberg, Gunnar Springfeldt och Erik Fichtelius efter föredragning av Hanna Teleman.

På granskningsnämndens vägnar

Ulrik von Essen

Hanna Teleman

Originalhandlingen med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.